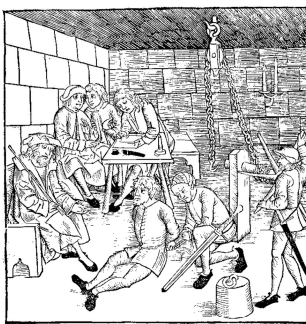
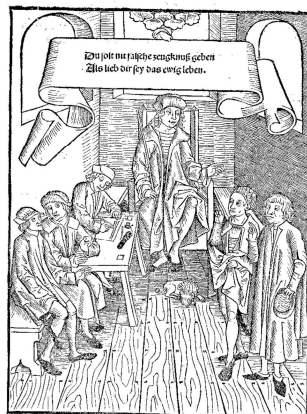
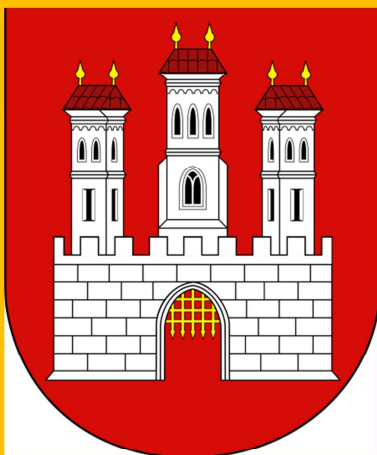
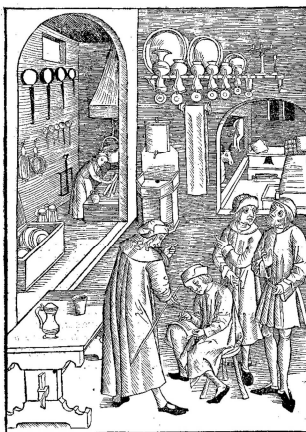

SEVERÍN SINCILERY

uvádza

historicko-detektívny
epizódny román

ZLOČINY
v kráľovskom meste
Prešporok

SEVERÍN SINCILERY

uvádza

historicko-detektívny
epizódny román

ZLOČINY

v kráľovskom meste

Prešporok

Nakladateľstvo SAMIZDAT

*S*everín
*S*incilery

*Autor by sa chcel poďakovať všetkým,
ktorí mu pomohli s prácou na knihe
a to najmä svojim rodičom
a starým rodičom z otcovej strany.*

**Venujem pánovi docentovi
VLADIMÍROVI SEGEŠOVI,
ktorého odborná publikácia
Prešporský pítaval
ma priviedla na myšlienku napísať túto knihu
a ktorá bola pre mňa
neoceniteľným prameňom.**

© Severín Sincilery, 2022

© Nakladateľstvo SAMIZDAT – Severín Sincilery, 2022

Obálku vytvoril Severín Sincilery.

Grafická úprava Severín Sincilery.

2. vydanie

ISBN 978-80-974378-1-7

ROKU PÁNA 146-

I. EPIZÓDA

POCHMÚRNA SIEŇ

Prvým dojomom Vendelína Steinhausera po vkročení do hradnej siene bola pochmúrnosť.

Ten pocit pritom nevyvolával len žalúdok poburujúci pohľad na mŕtvolu. Pôsobila tak celá sieň.

Stredom hradnej siene sa tiahol dlhý a široký drevený stôl, ktorý trochu neusporiadane obklopovali drevené stoličky s vyrezanými operadlami a opierkami. Bolo možné vybadať, že sa v sieni muselo nedávno hodovať, pretože na stole zostalo niekoľko oválnych strieborných podnosov so zvyškami jedla. Medzi trojramennými svietnikmi so sviečkami s oranžovými plápolajúcimi plamienkami, rozmiestnenými uprostred stola, sa nachádzali prázdne cínové poháre a hlinené krčahy s červeným vínom. Okrem svietnikov s horiacimi sviečkami, vydávajúcimi slabšie svetlo, sa v sieni nachádzal aj luster v tvare veľkého dreveného kruhu pripomínajúci vozové koleso. Po obvode lustra sa čneli zhasnuté poloroztopené sviečky so stuhnutým voskom, ktorý nasvedčoval, že tieto sviečky predtým tiež horeli. Luster bol presne nad stredom stola,

pričom povraz, na ktorom visel, sa strácal hore v temnote umocňujúcej pochmúrnosť siene, kde sa dal strop miestnosti akurát tušiť. Druhý koniec tohto povrazu patriacemu lustru sa potom vynáral v šikmom uhle o niečo ďalej po strane napravo a končil pevne omotaný a pripevnený o železný držiak zapustený v murovanej stene. Potiaľto sa zdalo, aspoň pokiaľ išlo o samotný stôl, všetko v poriadku – až na striekance krvi, čo sa tiahli po jeho povrchu pod nízko visiacim lustrom, pripomínajúce akúsi nezvyčajnú, nepravidelnú pavučinu, pričom tieto sýtočervené pramienky perleťového lesku miestami prekryvali väčšie kvapky bieleho vosku alebo sa spolu s voskom čiastočne zliali.

Hlavným, možno povedať neodmysliteľným prvkom dominujúcim hradnej sieni, bola mŕtvola hradného kastelána. Okrem viacerých, podľa rozsahu krvácania značne hlbokých bodných rán v trupe – každá z nich mohla mať na šírku odhadom dva palce* –, najvýraznejšou bola rezná rána tiahnuca sa po hrdle. Či už tým, ako vrah surovo zarezal do hrdla obete, alebo tým, že sa rana na ňom ešte viac roztvorila, keď sa mŕtvemu kastelánovi zvrátila hlava dozadu cez

* Približne 5 centimetrov; 1 palec sa rovnal 2,63401 centimetra.

operadlo stoličky, no pohľad na mŕtvolu vzbudzoval dojem, že hlava držala s trupom už len na drobných kostiach chrbtice. Podľa povahy bodných rán v hrudi a bruchu a reznej rany na hrdle bolo možné usudzovať, že ich spôsobil azda tesák – zbraň s krátkou, zato však širokou čepelou –, pričom vrah musel počas bodania stáť vzadu za operadlom stoličky, na ktorej sedel hradný kastelán. Napovedali tomu striekance krvi na povrchu stola priamo pred mŕtvolou, lebo ak by vrah zaútočil spredu, tak by sa naň nemohla dostať a zasiahla by miesto toho šaty útočníka. Striekance krvi boli trochu aj na kamennej dlažbe, pričom pod stoličkou, na ktorej spočíval mŕtvy kastelán, sa vytvorilo niekoľko menších kaluží krvi, ktoré sa z väčšej časti zmiešali s rozliatym červeným vínom – zvyškom obsahu z cínového pohára, ktorý ležal prevrátený a odkotúľaný z blízkeho dosahu kastelánovej ľavej ruky, nevládne visiacej cez opierku stoličky.

Steinhauser sa otriasol, otočil sa vzápätí mŕtvole chrbtom a vyzval veliteľa hradnej stráže, ktorý ho priviedol do siene:

„Tak ešte raz mi teraz tu na mieste, keď som všetko videl, popíšte, čo sa prihodilo.“

Veliteľ stráže mu vyhovel a slovo od slova zopakoval, čo mu predtým ten večer podrobne vyložil na radnici v Prešporku.

O zločine hovoril na základe toho, čoho bol sám svedkom, alebo čo stihol v krátkosti zistiť popri vzniknutom zhone od svojich vojakov.

Na krajinu akurát padal súmrak.

Prešporský hrad zaliali oranžové lúče slnka, takže sa zdalo, akoby horel, a vody Dunaja sa zase sfarbili takmer do červena, akoby predpovedali nepozorovane sa blížiaci krvavý zločin, ku ktorému malo dôjsť.

Pri novej východnej hradnej bráne sa objavil neznámy muž, podľa jeho oblečenia – bielej košele, cez ktorú mal zapnutú hnedú vestu, a nohavíc zastrčených v čiernych čižmách – očividne nejaký sedliak z okolia.

Pred bránou stráži oznámil, že má hradnému kastelánovi doručiť ústnu správu od prešporského richtára.

Nikomu sa nezdalo, že by sa nad tým mal pozastavovať, a preto ho pustili na nádvorie, pričom jeden zo strážcov sa podujal neznámeho zaviesť ku kastelánovi do hradnej siene.

Chybou bolo, že žiadneho strážcu nenapadlo muža prezrieť, pretože pod vestou ukrýval tesák, ktorým onedlho dopichal hradného kastelána a podrezal mu hrdlo.

V hradnej sieni bolo vtedy práve po večeri aj pijatike a podľa zvyku v nej sedel iba kastelán, ktorý rád vpravieval, že

ostáva vzdorovať vínu, ako keď posledný obranca bráni pred nepriateľom vežu Nebojsa.

Kastelán mal už v tom čase podľa slov veliteľa stráže „hodne v hlave“, takže preto pri ich vstupe do siene nevstal a ostal radšej sedieť na stoličke, hoci podľa toho, ako to s ním klátilo, mu aj to robilo problémy.

„Čóóó sa dejééé?“ oslovil prichádzajúcich ťahavým hlasom a, či už preto, že mu po tejto otázke hneď vyschlo v ústach a hrdle alebo zo zotrvačnosti, vzápätí si riadne prihol z cínového pohára.

Strážca od východnej brány oznámil kastelánovi, že prešporský richtár Vendelín Steinhauser mu vyslal posla, ktorého priviedol. Musel to opakovať, pretože kastelán mal vínom zakalené oči a robilo mu problém sa sústrediť.

Kastelán, ktorého od hluku vyvolaného príchodom strážcu s údajným poslom rozbolela hlava, vybehol na vojaka, že naňho nemá kričať, že čo si to vlastne dovoľuje, čo si o sebe myslí, že on mu ukáže, ako mu to ďalší deň zráta a s ledabolým mávnutím ruky ho následne vykázal preč s príkazom, že má počkať pred sieňou, aby neskôr zas údajného posla vyprevadil. Strážca, ktorý si z hrozieb vôbec nerobil ťažkú hlavu, nakoľko vedel, že si na ne kastelán po

vytriezvení nespomenie, sa pobral, pričom pri odchode za sebou zabuchol dvere do siene. Na chodbe sa u dverí pustil do bezcieľneho prechádzania a – údajne aby zabil čas, v skutočnosti však náročky – pokúšal sa cez ne načúvať.

Veľa toho však nezachytil.

Aspoň zo začiatku.

Neskôr občas rozoznal hlas opitého hradného kastelána, až zreteľne začul:

„Kam idete...? Čo tam robíte...?“

Zrazu strážca na chodbe počul z druhej strany na dverách zaškrípať kov o kov. Uvedomil si, že niekto, najskôr neznámy, ktorého priviedol, z vnútra zahasproval dvere. Táto domnienka sa mu vzápätí potvrdila po márnom zalomcovaní kľučkou a pokuse otvoriť dvere. Rázne na ne zabúchal.

„Okamžite otvorte!“ zvolal a na dôraz znovu zabúchal. Zachytil pritom, že kastelán v sieni bohapusto zanadával.

Strážca rázne búchal ďalej a opakoval predošlú výzvu. Do toho opäť začul kastelána volať:

„Čože chcete...?! Nepoviem váám nič! Practe sa! Stráááž!“

Lenže strážca dnu vojsť nemohol.

„Pomóóóc! Pomóóóc! Pomóóóc!“

Po volaní nasledoval krátky výkrik.

Vrah vtedy začal do hradného kastelána vrázať svoj tesák.

Od tejto chvíle až do okamihu, kedy k dverám pribehli ďalší vojaci spolu s veliteľom stráže, privolaní kastelánovým krikom a strážcovým volaním, bolo zo siene prerušovane počuť kastelánove zúfale výkriky.

Premôcť kastelána nebolo pre vraha žiadnym problémom. Keďže bol opitý, stačilo len chytiť ho zozadu pod krkom a postupne mu vrázať tesák do trupu, zatiaľ čo mu vrah do ucha syčal otázky, na ktoré kastelán, donútený neustále stupňujúcimi trýzňami, začal medzi jednotlivými výkrikmi hlasito odpovedať.

„Áno, je to tak, áno, áno... nechávame si ich sem vodiť...!“

...

„Áno, je to tak, priznávam to... uzavreli sme dohodu...!“

Vojaci sa medzitým pokúsili najprv spoločne ramenami, potom prinesenou lavicou, ktorú chceli použiť ako baranidlo, rozraziť dvojkrídlové dvere, no keďže sa neotvárali do siene, avšak do chodby, nebolo to možné a museli preto nakoniec nechať priniesť sekery.

„Áno, áno, áno! Priznávam to...!“

...

„Áno, vedel som to!“

Náhle vzduch preťal výkrik plný úzkosti, ktorý sa zreteľne líšil od doterajších, a potom v sieni nastalo mŕtvoločné ticho.

Vojaci na okamih zmeraveli. Prebral ich veliteľ stráže, ktorý prejavil duchaprítomnosť a rozkázal urobiť do dverí sekerou dieru. Vojaci so sekerami sa každú chvíľu striedali, aby tak postupovali čo najrýchlejšie, lebo hoci sa rúbaním do dverí unavili, mohli si priebežne odpočinúť a nabráť nové sily.

Zabralo však čas, kým sa im podarilo sekerou vysekať do pravého krídla dverí dieru, čo bola dostatočne veľká na to, aby ňou mohli pretiahnuť ruku a z druhej strany odstrániť zasunuté haspre.

Dvere do siene sa roztvorili a vojaci sa nahrnuli do vnútra, ak si však mysleli, že tým sa záležitosť končí, hlboko sa mýlili. Potvrdil to ich ohromený úžas, keď zistili, že v miestnosti ich čakal len zavraždený hradný kastelán.

„...Našli sme ho tak, ako sám vidíte,“ zakončil veliteľ stráže rozprávanie a ukázal pritom na mŕtvolu zrútenú na stoličke. „Okrem neho vnútri nikto nebol. Nechal som všetkých tu a vyrazil za vami do Prešporka. Hoci teda nepatríme k mestu a nemáte tu žiadnu právomoc, pokladal som za nevyhnutné vás prizvať kvôli vašim skúsenostiam, ktoré ste získali ako richtár s vyšetrovaním zločinov a kvôli vašim, ééé...“ tu sa na okamih

veliteľ stráže zarazil, a potom dokončil, „...obchodným stykom s hradným kastelánom, ktoré možno s vraždou súvisia.“

Steinhauser sa opäť obrátil za seba, pretože sa chcel po oboznámení so všetkými skutočnosťami pozrieť na zločin novými očami.

Tak kam sa vrah podel? Nemohol sa vypariť! Alebo mohol? Hlúposť, určite nie.

Sú len dve možnosti, aj keď sú obidve jedna nepravdepodobnejšia ako druhá.

Alebo je vrah stále v sieni... ale kde? Stačil jediný pohľad po miestnosti, v ktorej nebolo nikde nikoho cudzieho vidieť a ktorá pôsobila až zúfalo prázdne, a bolo tak viac než zjavné, že táto možnosť bola akurát neplodnou myšlienkou, s ktorou sa vonkoncom neoplatilo zaoberať.

Alebo sa vrah dokázal dostať zo siene preč... ale ako? Neexistovala žiadna príležitosť, neexistoval žiadny spôsob. V sieni žiadne okná neboli, jediným východom boli dvere, ktorými nikto nemohol prejsť. A tak táto možnosť podobne ako prvá vlastne nikam nevedla.

Steinhausera pôvodne napadla jedna možnosť vysvetlenia ešte pred vstupom do hradu, ale pri pohľade na dvojkrídlové dvere do pochmúrnej siene ju musel tiež zavrhnúť. Všimol si

totiž, že tieto dvere, jediné, ktorými sa dalo vojsť či vyjsť, sa otvárali do chodby, nie smerom dnu, preto nebolo možné, že by sa dakto v okamihu vpádu do siene schovával za niektorým, pravým alebo ľavým, krídlom dverí a nenápadne sa pretiahol poza chrbty vojakov v okamihu, kedy ostali zarazene civieť na osamelú mŕtvolu hradného kastelána.

Steinhauser pokrútil hlavou, otočil sa nato od veliteľa stráže k vojakom, ktorí boli spolu s nimi v miestnosti, a oslovil ich:

„Zmenilo sa dačo v tejto sieni od chvíle, keď ste tu videli hradného kastelána naposledy živého, do chvíle, keď ste ho našli zavraždeného?“

Jeden strážca ihned' odvetil:

„Keď sme ho videli naposledy, sedel na stoličke a popíjal.“

„Máte ma za hlupáka?!“ osopil sa našho Steinhauser s tvárou červenou od hnevu.

Okríknutý strážca sklopil zrak ku kamennej dlažbe a potichu niečo ospravedlňujúco drmolil.

„Svrbí ešte dakoho jeho jazyk a chcel by sa s nami podeliť s nejakou duchaplnou poznámkou?“ spýtal sa Steinhauser jedovatým hlasom zvyšných vojakov a prešiel po nich zároveň zúrivým pohľadom, ktorý nikoho k odpovedi príliš nenabádal.

Napriek tomu sa však jeden strážca, azda preto, že stál kdesi celkom vzadu, krátko ozval.

„Sviečky na lustrí,“ povedal. „Tie predtým horeli,“ dodal.

Steinhauser na trúfalca nevraživo zazrel a práve sa chystal ho zlostne okríknúť, no náhle sa zarazil, prižmúril obe oči a ďalej si už strážcu vôbec nevšimal, pretože sa otočil a vrhol pohľad k visiacemu lustru.

Veliteľ stráže slabo richtára začul, ako si pre seba mrmle:

„Ten luster... Tie sviečky... Tie voskové fľkance...“

Steinhauser spravil krok, a potom znovu ostal stáť.

Priam cítil, ako sa mu pri pohľade na zhasnutý luster rozsvetuje v hlave.

Vzápätí ho prepadlo silné nutkanie pozrieť sa smerom, ktorým tušil vraha, no opanoval sa a miesto toho oslovil čo najprírodzenejším hlasom, ktorým si chcel zachovať rozvahu, najbližšie stojacich strážcov:

„Chcelo by to viac svetla. Zapáľte znovu na lustrí sviečky, aby sme tu mohli lepšie vidieť.“

Dvaja vojaci vybrali každý z rôzneho strieborného svietnika horiacu sviečku, vyliezli pod lustrom hore na stôl a postupne, otáčajúc kolo lustra, zažali zhasnuté sviečky.

Medzitým, tak aby nikto okrem veliteľa stráže nezachytil, čo vraví, mu Steinhauser ticho prikázal:

„Privedzte sem bleskovo vojakov s kušami a rozostavte ich po celej sieni! Na nič sa nepýtajte, spravte, čo hovorím!“

Sviečky už na lustru opäť horeli. Strážcovia, ktorí ich zapálili, zoskočili zo stola späť dolu.

Zatiaľ čo Steinhauser striehol na návrat veliteľa stráže a vojakov s kušami, predstieral, že si obzerá miesto zločinu.

Vtom nabehli do siene očakávaní vojaci s kušami v čele s veliteľom stráže a rozdelili sa pozdĺž stien miestnosti.

Steinhauser ihneď zanechal pretvárinky a na tvári nasadil slávnostný výraz.

Tento okamih, tak ako vždy tesne pred objasnením zločinu a odhalením zločinca, si opojne vychutnával plnými dúškami.

„A teraz, prosím, dávajte pozor!“ oslovil prítomných. „Posvietime si spolu na vraždu!“

Pristúpil k jednému vojakovi, zobral od neho kušu a prikázal mu vytiahnuť luster.

Vojak síce nechápal, no vykonal, čo sa po ňom chcelo.

Odviazal najprv od železného držiaka povraz patriaci lustru, ktorý sa pritom trochu rozhúpал, a pomaly potom začal ťahať.